

ทศชาติชาดก ชาดที่ 2 พระมหาชนก วัริยบารมี

ทศชาติชาดก ชาดที่ 2 พระมหาชนก แสดงถึงการบำเพ็ญวัริยบารมี คือ ความ پاکเพียร ความบากบั่น เป็นเรื่องในอดีตของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่เอาชีวิตเป็นเดิมพันในการบำเพ็ญวัริยบารมีอย่างเข้มงวด แม้จะมีอุปสรรคมาขวางกั้น ก็ยังมีความ پاکเพียรจนบรรลุเป้าหมาย โดยไม่ละทิ้งความตั้งใจที่มี ซึ่งความเพียรนี้ เป็นอุปนิสัยที่ฝังลึกอยู่ในใจของพระโพธิสัตว์ทั้งหลาย ผู้ปรารถนาความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เค้าเรื่อง ทศชาติชาดก ชาดที่ 2 พระมหาชนก

ณ เมืองมิลิลา แห่งรัฐวิเทหะ พระเจ้าอริราชชนก ได้ทำสงครามกับ เจ้าโปลชนก พระอนุชาของพระองค์เอง จนสิ้นพระชนม์ไป เจ้าโปลชนกจึงทรงได้เป็นกษัตริย์ครองเมืองมิลิลาสืบต่อมา ฝ่ายพระมเหสีของพระเจ้าอริราชชนกเสด็จหนีออกจากเมือง ทรงตั้งใจเสด็จไปอยู่เมืองกาลจัมปากะ หลังจากนั้นไม่นานก็เมื่อพระมหาชนกทรงเติบโตใหญ่ ได้ทราบเรื่องราวของพระบิดา จึงทรงตั้งใจศึกษาเล่าเรียนศิลปวิทยาทุกแขนงจนแตกฉาน เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ จะได้เสด็จไปเอกราชสมบัติเมืองมิลิลาคืนมา และเมื่อพระชนม์อายุครบ 16 พรรษา จึงได้ขอทุนทรัพย์จากพระมารดา เพื่อนำไปทำการค้าขายทางเรือสำเภา ก็เพื่อจะหาทุนไปชิงเมืองคืนมา พระมารดาทรงนำเอาทรัพย์สินมีค่ามาจากมิลิลา 3 สิ่ง คือ แก้วมณี แก้วมุกดา และแก้ววิเชียร อันมีราคามหาศาล ประทานให้พระมหาชนก พระมหาชนกทรงลงเรือสำเภาใหญ่ล่องมหาสมุทรร่วมกับพ่อค้าโดยสารหลายร้อยคน แต่ขณะเดินทางเจอมรสุมพายุใหญ่โหมใส่ คลื่นซัดจนเรือแตก ฝ่ายพระมหาชนกก่อนเรือใกล้จะจมทรงกินอาหารจนอิ่ม และทรงมีกำลังจากอาหารทำให้แหวกว่ายน้ำกลางมหาสมุทร 7 วัน 7 คืน ในขณะที่คนอื่นแตกตื่นตกใจจมน้ำหมด เหลือพระมหาชนกองค์เดียว จนนางมณีเมขลาเหาะมาเห็นและศรัทธาในความเพียร จึงช่วยอุ้มพาพระมหาชนกไปไว้ที่ศาลาอุทยานในเมืองมิลิลา

ธรรมราชา มหาชนก ผู้เสด็จออกผนวช

ในเวลานั้น มิลิลานครกำลังปล่อยยธเทียมม้าเสี่ยงทายหา กษัตริย์พระองค์ใหม่ เนื่องจากกษัตริย์พระองค์เก่าสิ้นพระชนม์โดยไม่มีรัชทายาท บรรดาเสนาบดีทหารพลเรือนและประชาราษฎร์ทั้งหลายต่างพยายามที่จะเป็นผู้สืบราชสมบัติ แต่ก็ไม่มีใครสามารถทำให้เจ้าหญิงสวีสีพอพระทัยได้ ด้วยบุญญาธิการของพระมหาชนกทำให้ร่ำมาวิ่งมาหยุดใกล้แผ่นศิลาที่พระองค์บรรทมอยู่ เหล่าอำมาตย์ต่างพร้อมใจกันอภิเษกพระมหาชนกขึ้นเป็นกษัตริย์ พระมหาชนกทรงได้ราชสมบัติคืนมาสมปรารถนา เพราะทรงมีความเพียรพยายามไม่ทอดทิ้งหากทรงท้อแท้ก็จะทรงจมน้ำสิ้นพระชนม์ไปแล้ว อยู่มาวันหนึ่ง พระมหาชนกเสด็จประพาสอุทยาน ทรงเห็นต้นมะม่วง 2 ต้น ต้นหนึ่งออกผลเต็มต้นอุดมสมบูรณ์ ส่วนอีกต้นไม่มีผลแม้แต่ผลเดียว แต่เมื่อเสด็จ

กลับมาอีกครั้งพบว่ามะม่วงต้นที่มีผลเต็มนั้นถูกดึงหักโค่นลงมาหมดไม่เหลือความสมบูรณ์พูนผลให้ได้ดูอีกแล้ว ส่วนต้นที่ไม่มีผลยังอยู่ดี พระองค์ทรงเห็นโทษของการครองราชสมบัติว่าเปรียบเหมือนต้นมะม่วง ที่มีผลก็มีภัย หากไม่มีผลก็ไม่มีภัย การสละราชสมบัติออกผนวชก็เหมือนต้นมะม่วงที่ไม่มีผลย่อมไม่มีภัย จึงตัดสินใจสละพระราชสมบัติ และทรงออกผนวชในป่าใหญ่แต่ลำพังเพื่อบำเพ็ญสมาบัติ

สาระสำคัญ คติธรรม พระมหาชนก

เรื่องนี้เน้นการบำเพ็ญบารมี ในเรื่องความเพียรพยายาม คือ วิริยบารมี เกิดเป็นคนควรมีความเพียรให้ถึงที่สุด เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่มุ่งหวัง เพียรสุดกำลังจนชีวิตหาไม่ก็จงเพียร แล้วความสำเร็จจะมาเยือน
ทศชาติชาดก

ที่มา <https://en-rb-thailand.org/10-incarnations-of-buddha/>

คำถามที่ 1 แบบเลือกตอบ

คำถาม จากบทความข้างต้น พระมหาชนกทรงบำเพ็ญบารมีอะไรในชาตินี้?

1. เมตตาบารมี
2. วิริยบารมี
3. ขันติบารมี
4. สัจจะบารมี

คำตอบที่ : 2. วิริยบารมี

กระบวนการอ่าน : การรู้ตำแหน่งข้อสนเทศในบทอ่าน

สถานการณ์ : สาธารณะ

แหล่งที่มา : แหล่งข้อมูลเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง : แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง : บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ : แบบเลือกตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด ท 1.1 ม.1/2 : จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 2 แบบเลือกตอบเชิงซ้อน

ข้อความนี้เป็นข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็น	ข้อเท็จจริง	ความคิดเห็น
จากนิทานชาดกเรื่องนี้สอนในเรื่องการมีความเพียร และความอดทนถึงจะประสบความสำเร็จ		
เหตุการณ์ที่พระมหาชนกต้องว่ายน้ำอยู่กลางทะเลนาน 7 วัน 7 คืน แสดงให้เห็นถึงความอดทนและความมุ่งมั่นที่จะเอาชีวิตรอด		
นิทานชาดกเรื่องนี้สอนให้เราเข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่องความเพียรได้ดีที่สุด		
การที่นางมณีเมขลาช่วยเหลือพระมหาชนกที่ลอยอยู่ในทะเล แสดงให้เห็นถึงบุญเก่าที่พระองค์เคยทำมา		

จากนิทานชาดกเรื่องพระมหาชนกนี้ทุกคนควรมีความเพียรพยายามในการทำงานให้สำเร็จ		
--	--	--

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ข้อเท็จจริง ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น

กระบวนการอ่าน : การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์ : สาธารณะ

แหล่งที่มา : เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง : แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง : บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ : แบบเลือกตอบเชิงซ้อน

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1 ม.1/2 : จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 3 แบบเติมคำตอบแบบปิด:

คำถาม อ่านข้อความด้านล่างและใส่ตัวเลขตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง

ข้อความ	ลำดับเหตุการณ์
พระมารดาทรงนำเอาทรัพย์สินมีค่ามาจากมิลิลา 3 สิ่ง คือ แก้วมณี แก้วมุกดา และแก้ววิเชียร อันมีราคามหาศาล ประทานให้พระมหาชนก	3
ณ เมืองมิลิลา พระเจ้าอริราชชนก ได้ทำสงครามกับ เจ้าโปลงนก พระอนุชาของพระองค์เอง เจ้าโปลงนกจึงทรงได้เป็นกษัตริย์ครองเมืองมิลิลาสืบต่อมา	1
ฝ่ายพระมเหสีของพระเจ้าอริราชชนกเสด็จหนีออกจากเมือง ทรงตั้งใจเสด็จไปอยู่เมืองกาลจัมปาละ	2
นางมณีเมขลาเหาะมาเห็นและศรัทธาในความเพียร จึงช่วยอุ้มพาพระมหาชนกไปไว้ที่ศาลาอุทยานในเมืองมิลิลา	4
การสละราชสมบัติออกผนวชก็เหมือนต้นมะม่วงที่ไม่มีผลย่อมไม่มีภัย จึงตัดสินใจสละพระราชสมบัติ และทรงออกผนวชในป่าใหญ่แต่ลำพังเพื่อบำเพ็ญสมาบัติ	5

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : 3 1 2 4 5

กระบวนการอ่าน : การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์ : สาธารณะ

แหล่งที่มา : เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง : แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง : บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ : แบบเติมคำตอบแบบปิด

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1 ม.1/2 : จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 4 แบบเติมคำตอบแบบเปิด :

คำถาม เหตุการณ์ใดในชีวิตของพระมหาชนกที่คุณคิดว่าท้าทายที่สุด และทำไม

คำตอบ.....

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : เหตุการณ์ที่ถือว่าท้าทายที่สุดในชีวิตของพระมหาชนก น่าจะเป็นช่วงเวลาที่พระองค์ต้องเผชิญกับพายุใหญ่กลางทะเล และว่ายน้ำข้ามมหาสมุทรเป็นเวลา 7 วัน 7 คืน

- การเผชิญหน้ากับพายุใหญ่กลางทะเลเป็นสถานการณ์ที่คุกคามชีวิตอย่างยิ่งในสมัยนั้น การถูกคลื่นซัดและการต้องเอาชีวิตรอดในสภาพแวดล้อมที่โหดร้ายเป็นการทดสอบความแข็งแกร่งทางกายและจิตใจอย่างสูงสุด

กระบวนการอ่าน : การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์ : สาธารณะ

แหล่งที่มา : เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง : แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง : บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ : แบบเติมคำตอบแบบเปิด

ความสอดคล้องตัวชี้วัด : ท 1.1 ม.1/2 : จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 5 แบบเติมคำตอบแบบอิสระ(อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถาม เหตุการณ์ใดในเรื่องพระมหาชนกที่นักเรียนประทับใจ และเพราะอะไร

คำตอบ.....

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ :

. พระมหาชนกว่ายน้ำในมหาสมุทร 7 วัน เหตุการณ์นี้สะท้อนให้เห็นถึงความเพียรและความอดทนของพระมหาชนกที่ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค แม้จะต้องเผชิญกับความยากลำบากเพียงใดก็ตาม

. เหตุการณ์ช่วยเหลือของนางมณีเมขลา แสดงให้เห็นถึงความเมตตาและการช่วยเหลือเกื้อกูลกันของผู้คน เมื่อพระมหาชนกตกอยู่ในความยากลำบาก นางมณีเมขลาก็ได้มาช่วยเหลือ

. เหตุการณ์การสร้างเมืองมิถิลา แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการปกครองและพัฒนากิจการบ้านเมืองของพระมหาชนก

กระบวนการอ่าน : การประเมินและสะท้อนความคิดเห็นต่อบทอ่าน

สถานการณ์ : บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา : เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง : แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง : บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ : เติมคำตอบแบบอิสระ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด : ท 1.1 ม.1/2 : จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

